

N:o 64.

Ank. till Riksd. kansli den 13 maj 1907 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd.

Genom en den 3 innevarande månad dagtecknad proposition, n:o 194, hvilken af båda kamrarna till lagutskottet hänvisats, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll, föreslagit Riksdagen att antaga här nedan infördt förslag till lag om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd.

I statsråd den 19 nästlidne april anförde chefen för justitiedepartementet efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet:

»Under år 1906 har i Berlin hållits en internationell konferens rörande telegrafering utan tråd. Denna konferens, i hvilken äfven Sverige deltog, har lett till antagande af en internationell konvention jämte tilläggsförbindelse, slutprotokoll och tjänstgöringsreglemente, undertecknade den 3 november 1906 af ombuden för Sverige och de flesta öfriga vid konferensen representerade stater. Konventionen och tilläggsförbindelsen äro antagna under förbehåll af ratifikation och skola jämte tjänstgöringsreglementet träda i kraft den 1 juli 1908. Enligt konventionen förbinda sig de fördragsslutande parterna att vidtaga eller för sina lagstiftande församlingar föreslå de för konventionens verkställighet erforderliga åtgärder.

Med öfverlämnade af en af vårt lands ombud afgifven berättelse angående nämnda konferens har telegrafstyrelsen i underdånig skrif-

velse den 22 februari 1907 tillkännagifvit, att styrelsen icke hade något att erinra mot att konventionen och tilläggsförbindelsen blefve från Sveriges sida ratificerade. Då emellertid godkännandet af vissa bestämmelser i konventionen och tjänstgöringsreglementet förutsatte ändring i särskilda afseenden af lagen den 26 april 1905 om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd, har styrelsen hemställt om åtgärder för åvägabringande af sådan lagändring.

Då telegrafsstyrelsens berörda skrifvelse i statsrådet den 22 mars 1907 inför Kungl. Maj:t föredrogs af chefen för civildepartementet, hvilken förklarade sig lika med styrelsen anse, att konventionen med tilläggsförbindelse borde för Sveriges del ratificeras, hemställde nämnde departementschef, att ärendet måtte öfverlämnas till justitiedepartementet för utarbetande af förslag till de ändringar i 1905 års lag, som borde vidtagas, innan ratifikation kunde äga rum; och blef denna hemställan af Kungl. Maj:t bifallen.»

Sedan föredragande departementschefen närmare redogjort för handlingarnas innehåll i erforderliga delar, yttrade han vidare:

»Bestämmelserna uti ifrågavarande internationella gnisttelegrafkonvention jämte tilläggsförbindelse angå hufvudsakligen omfattningen af telegrafstations skyldighet att utväxla telegram med annan station, anordnande af förbindelse mellan gnisttelegrafstation och vederbörande lands telegrafnät, de särskilda stationernas skötande på sådant sätt, att tjänstgöringen på andra stationer icke störes, företrädesrätt för vissa meddelanden och afgifter för gnisttelegram, hvarjämte föreskrift meddelats om tillämpning på den internationella gnisttelegrafien af åtskilliga bestämmelser i den i S:t Petersburg den ¹⁹/₂₂ juli 1875 afslutade internationella telegrafkonvention. Tjänstgöringsreglementet, hvilket är afsedt att fullständiga stadgandena i konventionen och skall äga samma giltighet som denna, innehåller väsentligen stadganden om stationernas organisation, om telegrammens affattande, inlämnande, sändande och aflämnande till adressaten samt om telegramavgifterna.

Beträffande konventionens tillämplighet förbinder sig hvar och en af de fördragslutande parterna enligt artikeln I i konventionen *dels* att tillämpa dess bestämmelser på alla af staten själf upprättade eller nyttjade, för allmän korrespondens mellan land och fartyg på hafvet öppna gnisttelegrafstationer — kust- eller fartygsstationer —, *dels ock* att föreskrifva iakttagandet af konventionens bestämmelser beträffande de enskilda företag, hvilka erhålla tillstånd antingen att upprätta eller nyttja kuststationer för allmän korrespondens mellan land och fartyg

på hafvet eller ock att ombord å fartyg, som föra statens flagga, upprätta eller nyttja gnisttelegrafstationer, vare sig de äro öppna för allmän korrespondens eller icke. Med kuststation förstås i konventionen hvarje å fasta landet eller ombord å stationärt fartyg upprättad station, som användes för korrespondens med fartyg på hafvet, och med fartygsstation hvarje å icke-stationärt fartyg inrättad station. Att fartygsstation icke får af enskild upprättas eller nyttjas utan tillstånd af den regering, under hvilken fartyget lyder, är äfven föreskrifvet i artikeln VI af tjänstgöringsreglementet, hvilken artikel dessutom uppställer vissa villkor, som skola uppfyllas af fartygsstation.

Af det sagda framgår, att ifrågavarande internationella aftal för Sveriges del förutsätta lagstadganden, som förbjuda enskilda att utan Kungl. Maj:ts tillstånd eller i strid mot föreskrifter, som vid meddelande af tillstånd gifvits, inrätta eller nyttja kuststation för allmänt bruk eller fartygsstation å svenskt fartyg för vare sig enskildt eller allmänt bruk. I fråga om kuststationerna är förutsättningen uppfylld genom bestämmelserna i 1905 års lag. Hvad däremot angår fartygsstationerna, är det enligt samma lag medgifvet att utan särskildt tillstånd anbringa inrättning för gnisttelegrafering å fartyg, som är afsedt till sjöfart; dock att inrättning, som utan tillstånd anbringats, må användas endast medan fartyget är på resa och ej befinner sig inom hamnområde. Detta medgifvande är tydligen ej förenligt med konventionen och tjänstgöringsreglementet, utan måste upphävas, därest konventionen skall godkännas; och måste i sådan händelse nämnda lag ändras äfven i ett annat afseende, nämligen så, att den blifver tillämplig icke endast å anläggningar »här i riket» utan, hvad fartyg angår, på alla anläggningar ombord å fartyg af svensk nationalitet.

De sålunda erforderliga ändringarna i 1905 års lag synas mig kunna utan afsevärd olägenhet genomföras. De skulle visserligen för den svenska sjöfarten medföra utsträckt koncessionstvång i fråga om fartygs förseende med apparater för gnisttelegrafering, men denna omständighet torde vara af ringa vikt i jämförelse med de fördelar, som kunna vinnas genom vårt lands anslutning till internationella öfverenskommelser på ett område, där sådana äro af synnerlig betydelse.

I enlighet med hvad jag nu anfört, har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till ifrågavarande lagändringar, omfattande 1—5 §§ af 1905 års lag. Då det torde vara lämpligt, att fortfarande såsom hittills samma regler gälla för gnisttelefoneringen som för gnisttelegraferingen, afse de föreslagna ändringarna jämväl gnisttelefoneringen, ehuru konventionen ej därtill gifver anledning.»

Sedan det sålunda upprättade förslaget undergått grundlagsenlig granskning i högsta domstolen, har med iakttagande af inom domstolen framställda anmärkningar förslag till ny lag i ämnet upprättats, och har detta förslag genom nu förevarande proposition förelagts Riksdagen till antagande.

Emot lagförslaget har utskottet vid granskning icke funnit anledning till anmärkning.

Under förutsättning, att de i 8 § afsedda föreskrifter så snart ske kan blifva af Kungl. Maj:t meddelade, hemställer utskottet alltså,

att Riksdagen måtte antaga följande i Kungl. Maj:ts proposition n:o 194 innefattade förslag till

Lag

om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd.

Med upphäfvande af lagen 26 april 1905 om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd förordnas som följer:

1 §.

Vill någon här i riket på land eller å stationärt fartyg utföra elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd, till allmänt eller enskildt bruk, söke Konungens tillstånd till företaget.

2 §.

Konungens tillstånd skall ock sökas, då någon vill å svenskt fartyg, som ej är stationärt, utföra anläggning, som i 1 § afses, till allmänt eller enskildt bruk.

3 §.

Tillstånd, hvarom i 1 eller 2 § sägs, må af Konungen meddelas endast för viss tid. Vid tillståndets meddelande föreskrifver Konungen, under förbehåll af enskild rätt, på hvilket sätt och under hvilka villkor anläggningen må utföras och nyttjas.

4 §.

Hvar, som utan Konungens tillstånd eller i strid mot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter utför eller nyttjar anläggning, som i denna lag afses, straffes med böter från och med tjugufem till och med ettusen kronor, där ej å öfverträdelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

5 §.

Har anläggning, som i denna lag afses, blifvit utförd utan Konungens tillstånd eller i strid mot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter, eller har af Konungen meddeladt tillstånd till sådan anläggning utförande sedermera af Konungen förklarats förverkadt, ankomme på Konungens befallningshafvande att vidtaga erforderlig åtgärd till förekommande af anläggningens nyttjande.

6 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

7 §.

Hvad i denna lag är stadgadt afser icke anläggning för kronans räkning.

8 §.

De föreskrifter, hvilka med afseende å främmande fartyg, som ej äro å svenskt område stationära, må erfordras i fråga om nyttjande här i riket af anläggning, som afses i denna lag, meddelas af Konungen.

Stockholm den 13 maj 1907.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.